

שזדה הקרב של המחר

צבא ארה"ב עבר, בויאטי-נאם, מהפכה שקטה בלוחמת הקרקע — בתחום הטקטי, הטכני והטכנולוגי. משמעותה של מהפכה זו טרם נקלטה ועד היום הוקדשה לה שימת-לב מועטה בלבד. לקחיה של המהפכה ישפיעו ודאי על כיוון התפתחותו של צבא ארה"ב, וכן על ארגונום ופיתוח ציודם של צבאות אחרים.

גנ' ר' וסטמורלנד

כשהחלו היחידות האמריקניות הראשונות את פעולתן בויאט-נאם, שיקפו במידה רבה את הארגון, הטקטיקה, הטכניקה והטכנולוגיה של מלחמת-העולם השנייה, בהבדל בולט אחד. הבדל זה בא לידי ביטוי הבולט ביותר בדיביזיה הראשונה של „פרשי-האוויר“*.

היתה זו הפעם הראשונה בה יחידה צבאית בגודל דיביזיה אורגנה וצויידה כך, שתוכל להשתחרר ממגבלות הקרקע על-ידי ניידות-אוויר בשדה הקרב. תפיסת הדיביזיה ניידת-האוויר, והמכלול הארגוני הנובע ממנה, היו תוצאה הגיונית של פיתוח מסוקים חזקים ואמינים לשמש להובלת גייסות, משטחות-נשק, מוצבי פיקוד ושליטה ואמבולנסים אויריים, וכן לתפקידי סיור, ומסוקים גדולים יותר לנשיאת ארטילריה, תחמושת ואספקה.

האויב הניצב מולנו בויאט-נאם הוא בטבעו חמקני וערמומי, ומנצל היטב את סבך הג'ונגל כמסתור. כתוצאה מכך, מצאנו עצמנו בראשית הפעולות כשעוצמת-האש וכשר-הניידות שלנו גדולים — אך יכולתנו לאכן את האויב מוגבלת. לא היינו בדיוק ענק סומא. אף כי יש גרעין של אמת בהשוואה זו. כאשר מצאנו את האויב, ניצחנו בקרב, אך לעתים קרובות מדי היה האויב יוזם הקרבות — ולא כוחותינו. קרבות רבים מדי לא נוהלו כלל, משום שהאויב לא התגלה, או משום שלאחר המגע הראשון חמק לתוך הג'ונגל או מעבר לגבול, או נעלם, פשוטו כמשמעו, מתחת לאדמה.

מאז 1965 הביאה תנופה יסודית בניסוינו — שעמה באו הת-אמה ופיתוח הטקטיקות והטכניקות — לשיפור ביכולתנו למצוא את האויב. הגדלנו את מספרן של יחידות „פרשי-האוויר“ וה-יחידות הממוכנות גם יחד. הסכנו את הדיביזיה המוטסת ה-101 לדיביזיה ניידת-האוויר השנייה שלנו. עם בוא יחידותינו לויאט-נאם התקדמנו בארגון יחידות-סיור מיוחדות מכל הסוגים, כולל פלוגות לסיורים ארוכי-טווח, וצוותי כוחות-מיוחדים. החילונו משתמשים יותר ויותר בחי"ר לשם גילוי האויב. משהתפצל האויב ליחידות קטנות, עשינו כך גם אנו. למדנו לפעול בייעילות בלילה. התמחינו בפעולה נגד אורח-המארב של האויב. אמצעינו הטכניים תוגברו ושופרו. צוותי-המודיעין הוגדלו ושופרו.

במשך תקופה זו דירבן מנהל המחקר והתכנון את אנשי המדע לפתח משפחה חדשה של מכשירי גילוי וציוד-תקשורת גלוי, כדי להקל על איכון כוחות האויב בנתיבי הסתננותם. לאחר שהוכחה יעילות פעולתם של אמצעים אלה בניסויים, פיתחנו ב-1967 תכניות לשימוש בהם בשדה-הקרב. במחצית 1968 החילונו בניסויי-השדה. מאז שילבנו אמצעים חדישים אלה עם ציוד הפיקוח הקונבנציונלי ועם יתר אמצעי המודיעין, וכתוצאה מכך השתפרה במידה רבה יכולתנו לגלות את האויב.

אם נשוה את שנות-ההתקדמות האחרונות עם התחזית לעתיד, נגיע למסקנה כי מצויים אנו על סף תפיסה חדשה של שדה-הקרב. שוב אין אנו מקצים ליחידות קטע של חזית. תחת זאת, אחריות היחידות על איזור מוצעי; ועם ניידותו של המסוק, יכולות יחידות כמו דיביזיית הפרשים הראשונה והדיביזיה ה-101 לכסות שטח של מאות קילומטרים מרובעים. המהפכה אותה אני חווה לעתיד אין מחוללה המסוק בלבד, אלא שיטות שלא היו ידועות עד עתה.

* דיביזיית „פרשי האוויר“ היא דיביזיה ניידת אוויר, המצוידת במסוקים, ואורח לחימה מבוסס עליהם.

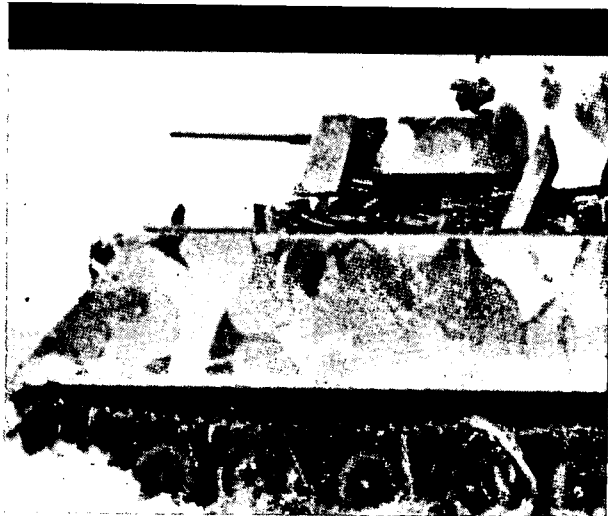
מהי משימת הלחימה הבסיסית של הצבא?

כוח-היבשה של המדינה, משימת הצבא היא להביס את כוחות-האויב בקרבות קרקע, ולהשיג שליטה על ארץ האויב ועל תושביה. במשימה זו נוהגים להבחין עקרונות אחדים. אנו הדגשנו שלושה מהם בלבד: ניידות, עוצמת-אש, פיקוד ושליטה. במלים אחרות — לנוע, לירות ולהתקשר. שני עקרונות אחרים — מודיעין וסיוע — לא היו מודגשים דיים. אם נשקיף על עקרונות אלה מזווית-הראיה הנכונה, רואה אני את עבודת הצבא בלחימת קרקע כוללת: גילוי האויב, השמדתו, וסיוע לכוחות המבצעים את שתי המשימות הללו.

מתוך לימוד המבצעים בויאט-נאם אפשר להיטיב להבין תפקידים אלה. חלק ניכר של כוחות החי"ר, „פרשי-האוויר“, הכוחות הממוכנים, והאוויריה מנוצלים בתפקיד הראשון — גילוי האויב, שאני מכנה אותו „פאמתל“: פיקוח, איכון מטרה, ותצפית לילה. אפשר לכסות בקביעות אזורים נרחבים על-ידי מערכות-בקרה אויריות, גלאים קרקעיים בלתי-מאוישים, מכ"מ, ואמצעים משופרים אחרים לגילוי האויב. מערכות אלה מאפשרות פריסת כוחותינו ופיזור האש בייעילות יתר באזורים הסבירים והנוחים ביותר.

התפקיד השני — השמדת האויב — הוא משימתם של כוחות הלחימה שלנו: ארטילריה, אוויר, שריון וחי"ר, יחד עם המסוקים הדרושים להובלת היחידות הלוחמות. בויאט-נאם, בה גורמי מים הארטילריה וכוחות-האוויר הטקטיים למעלה מ-2/3 מאבידות האויב, יעיל כוח-האש כפי שלא היה מעולם. הוא מסוגל להנחית מכת-הרס בכל מקום בשדה-הקרב.

חלק בלתי נפרד מהשמדת האויב הוא ריתוקו. בעבר הפרשנו חלק נכבד מכוחותינו לתפקיד זה, אך בעתיד יהפוך ריתוק האויב בעיקרו לבעיה של זמן ולא של מרחב. ביתר דיוק, אם ידוע מקומו של האויב במשך כל זמן הקרב ואפשר להנחית עליו אש מיידית, אין צורך לרתקו למקומו על-ידי כוחות הקרקע. בשדה-הקרב של המחר יאוכנו כוחות האויב, ייערך עיקוב אחריהם, והם יילכדו מייד על-ידי שימוש בנתונים, בהערכת מודיעין הנעזרת במחשבים, ובבקרת-אש אוטומטית. כשנגיע לכך שסיכויי ההרג בכדור הראשון יתקרבו לרמת-הדאות מוחלטת, ואמצעים המפקחים על האויב ברציפות יאפשרו ללכדו בכל עת — יפחת הצורך בכוחות גדולים לריתוקו הפיזי של האויב.

אף שהעתיד מביא עמו שדות-קרב אוטומטיים יותר, עדיין קיימת דרישה לכוחות בעלי ניידות גבוהה, לשם כיתור, תיעול, חסימה, או תמרון אחר של האויב למצב הנוח ביותר לתוקף. התפקיד השלישי נשען על מערכת-תקשורת משופרת, אשר לא זו בלבד שתאפשר למפקדים לשלוט על כל שדה-הקרב, עד דרג של מחלקה וכיתה, אלא אף תאפשר למערכות הלוגיסטיות להסתמך יותר על קווי-תקשורת אויריים. כיום מאפשרות המכונות והטכנולוגיה חיסכון בכוה-אדם בשדה-הקרב, בדומה למצב בתעשייה. אך העתיד נושא בחובו אפשרות יות חיסכון נוספות.

בהסתמך על מכלול ניסיונו בשדה-הקרב ויכולתו הטכנולוגית שהוכחה בעליל, צופה אני היערכות חדשה של שדה-הקרב:

- ⊙ שדות-קרב או אווירי-לחימה יימצאו 24 שעות ביממה תחת פיקוח מסוגים שונים.
- ⊙ שדות-קרב שבהם יושמד כל דבר שנאכן, על-ידי תקשורת מיידית והפעלה כמעט מיידית של עוצמת-אש קטלנית.
- ⊙ צורך מתמיד ביחידות לוחמות בעלות ניידות גבוהה, ש-חסייענה בריתוק האויב ובהשמדתו.

השינוי בשדה-הקרב יכתוב גם שינויים במערכת-הסיוע הלו-גיסטית:

- ⊙ קצהו הקדמי של צינור-התחזוקה יהיה בעל ניידות זהה לזו של הכוחות המסתייעים.
- ⊙ יבוטלו דרגי-ביניים רבים במערכת התחזוקה, ויבוטל השי-מוש בטכניקות של מלאי נייד.
- ⊙ יחידות יקבלו תספוקת בדרך האויר — במקרים מסויימים, ישירות מן הבסיסים באמריקה.
- ⊙ הן ביחידות הלוחמות והן ביחידות השירותים חווה אני בעתיד דרישה רבה לחייל-הפרט בעל מיומנות גבוהה ומניע נפשי (מוטיבציה) — חייל המגיב תמיד כראוי ברגעי משבר, חייל אשר יתמודד עם אתגרי העתיד.

כיום מצויות מאות מערכות לפיקוח, איכון מטרות, תצפית לילה, ועיבוד נתונים — למן מחשב-השדה עד מכשירי-הגילוי המפותחים יבילי-האויר ואמצעי ראיית-לילה החדישים — בשימוש, בשלבי פיתוח, או בתכנון.

מטרתנו עתה היא לקדם את ידיעותינו, לנצל את הטכנולוגיה העומדת לרשותנו, וחשוב לא פחות מזה — לשלב אמצעים אלה למערכת אחידה ושלמה של לוחמת-קרע.

זה לא כבר יצרו הגנרלים האווז, ויילר ובאנקר, את תפיסת ניידות-האויר, זמן רב לפני שעלה בידי הטכנולוגיה לממש תפיסה זו. כיום עדים אנו בוואט-גאם להגשמת תפיסת ניידות-האויר והדיביויה ניידת-האויר גם יחד.

מאז תשובותינו הראשונות לבעיית גילוי האויב ניתנה בוואט-גאם ההוכחה לחזות זו של שדה-הקרב של המחר — שדה קרב שיכתיב ארגון וטכניקות השונים ביסודם מאלה הקיימים היום. לסיכום, אני חווה צבא הנבנה סביב איזור של מערכת-בקרה משולבת, המביאה לכלל שימוש את הטכנולוגיה המתקדמת בתחום התקשורת, מכשירי-הגילוי, כיוון האש ועיבוד-הנתונים האוטומטי הדרוש; מערכת זו תהא רגישה לדינמיקה של שדה-הקרב השרוי בשינויים תמידיים, ותסייע בידי המפקד הטקטי להגיע להחלטה הנכונה והמהירה.

